

7. Кондратьев В.Г. Грамматический строй языка памятников древнетюркской письменности VIII-IX вв. Ленинград, 1981.
8. Кононов А.Н. Грамматика языка тюркских рунических памятников VII– IX вв. Ленинград, 1980.
9. Кыргыз адабий тили. Б. 2009.
10. Кыргыз адабий тилинин грамматикасы, Фрунзе, 1980.
11. Малов С.Е. Енисейская письменность тюрков. Москва-Ленинград, 1952.
12. Малов С.Е. Памятники древнетюркской письменности Монголии и Киргизии, Москва-Ленинград, 1959.
13. Малов С.Е. Памятники древнетюркской письменности. Москва-Ленинград, 1951.
14. Нурмаханова Э.Н. Түрки тилдеринин салыстырмалы грамматикасы, Алматы, 1971.
15. Орхон –Енисей тексттери, Фрунзе. «Илим», 1982
16. Поцелуевский А. П. Происхождение личных и указательных местоимений. – Ашхабад, 1948.
17. Сыдыков С. Байыркы түрк жазуусу (VII-IX кылымдар). Бишкек, 2001.
18. Юнусалиев Б.М. Кыргыз диалектологиясы. Фрунзе, 1971.
19. Языки мира. Тюркские языки. Бишкек, 1997.
20. Ссылка №1. Табалдиева А.Б. Энесай жазма эстеликтериндеги атооч сөздөрүнүн морфологиялык системасы. (Международная научно-практическая конференция) «Наука, образования и инновации» (РИНЦ), Россия, 2016 год..
21. Ссылка №2. Табалдиева А.Б. Энесай жазма эстеликтеринин фонетикалык түзүлүшү. Ата-Түрк-Ала-Тоо унив. «Маданият аралык байланыш» эл аралык илим-практ конференция «Alatoo Academic Studies» www.iaau.kg/aas - [38-43, 2016].
22. Ссылка №3. Табадиева А.Б. Enisey yazilmalarindaki isimlerin morfolojik yapisi. Түркиядагы эл аралык илимий журнал 2018. «Түрк элдеринин жазуу турундөгү алгачкы чыгармалары» Эл аралык симпозиуму. Кыргызстан, Каракол шаары, 2018, 2-3-октябрь.

УДК. 371.01. Т 12

Тагаева А.Т.

В.П.Чкалов атындагы №2 мектеп-гимназиясы

Тагаева А.Т.

Школа-гимназия №2 имени В.П.Чкалова

Tagaeva A.T.

School-gymnasium No.2 named after V.P Chkalov

**КЫРГЫЗ ТИЛИН, АДАБИЯТЫН ОКУТУУДАГЫ ИННОВАЦИЯЛЫК
ТЕХНОЛОГИЯЛАР
ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ОБУЧЕНИИ КЫРГЫЗСКОМУ ЯЗЫКУ
И ЛИТЕРАТУРЕ
INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN TEACHING KYRGYZ LANGUAGE
AND LITERATURE**

Аннотация: Уламдан-улам өзгөрүлүп турган азыркы замандын талабына ылайык билим берүүдө да көп жаңылыктар, өзгөрүүлөр, жаңылануулар талап кылынууда. Калыпка салынып келген стандарт деген түшүнүктү ары кененирээк, ары чыгармачылык менен карап,

окутууда көп жаңылыкты киргизүү зарылдыгы бар. Көзү менен көрүп ишенген азыркы окуучу менен мындан мурдагы баёо, ишенчээк окуучунун айырмасы асман менен жердей. Кылган иштеринин жыйынтыгын дароо талап кылган окуучу, заматта долбоор аркылуу, программалар аркылуу чет жакка барып, дүйнө таанымы кеңейип, 4-5 тил менен шугулданып, тез өсүп жатат. Демек, мындай окуучу эскиге канааттанбайт.

Аннотация: В связи с меняющимися требованиями времени система образования тоже нуждается в обновлении, в совершенствовании. Есть необходимость этой системе подходить креативно, творчески и критически. Новое поколение от предыдущего отличается своей эмоциональностью, информированностью, интересным восприятием мира. Поколение z умеет работать с проектами, разрабатывать программы, легко выходить за границу, а так же молодежь владеет несколькими языками, имеет навыки в мультимедийном пространстве.

Annotation: Due to the changing requirements of the time, the education system also needs to be changed and improved. There is a need to approach the circulation system more creatively, there by introducing new approaches to the standart. The new generation and the next one are distinguished by their awareness, emotional perception of the world, the “z” generation are able to work with project, develop program, go abroad, speak several languages, have skills in multimedia space.

Негизги сөздөр: ыкма, көндүм, инновация, коммуникация, коллабация, креативдүүлүк, критикалуулук, окутуу, санариптештирүү, Айтууган ж.б

Ключевые слова: метод, навыки, инновация, коммуникация, креативность, критическое мышление, обучение, цифровизация, Айтууган и др.

Keywords: method, skills, innovation, communication, creativity, critical thinking, training, digitalization, Aituugan and others.

Билим берүүдөгү инновациялык технологиялар - бул окутуудагы жаңы ыкмалар, жаңы каражаттардын турмушубузда, билим берүүдөгү иштелип чыгып турган механизмдери деп түшүнсөк болот. Жаңыдан кулагыбызга көндүм болуп угула баштаган инновация, мультимедиялык окуу куралдары жана башка ушул сыяктуу сөздөр окутууда лексикабыздан орун ала баштагандыгы баарыбызга маалым.

Коомдун жаңыланып, өзгөрүшү билим берүүдө, окутууда да жаны ыкмаларды, каражаттарды өзгөртүүгө басым жасоодо. Мектепти бүтүрүп кетип жаткан окуучу теориялык эле билимге ээ болуп калбастан, саат сайын өзгөрүп жаткан жашоого ылайыкташып, турмуштун оош-кыйышына туруштук берип, өз ордун таап, тың жашап кетиши керектигин айтып жатат. Ошондуктан, технологияны өздөштүрүп, өсүү жолуна сабаттуу, ылайыкташып барыш керектиги талап кылынууда.

Инновация сөзү латын тилинен «жаңылануу», «өзгөрүү» дегенди билдирип, өзгөрүүгө жол дегенди туюндурат экен. Ал эми технология грекче чеберчилик делип берилет да, мурдагы адамзат жашоосунда кайсы тармак болбосун жакшы ыкманы андан да мыкты өркүндөтүп берүү деген ойду толуктайт.

Ар бир жашоонун тармактарында жаңы түшүнүк бүгүнкү күнү техника, технология менен гана ишке ашып келе жатат. Мурдагы колдонуп келген үлгүгө, калыпка салынган окутуунун жол-жоболору бүгүнкү окуучунун өзүнө гана таандык чыгармачылык жөндөмүн эске ала албай калгандыгын айтып келебиз. Бул жаңычылдык жалгыз эле окуучунун шыгын ойготпостон, мугалимдин да миң кырлуу жөндөмүн ачып, шыктандыра алышына көзүбүз жетип калды.

Эми окутуудагы колдонула баштаган кээ бир ыкмаларды айтып токтолсом. Быйыл жайында Россия билим берүү жаатындагы Пронавыки деген булактан 3 курстан өтүп сертификатка ээ болдум. Ал жерден алган маалыматтарым бүгүнкү өзүбүздүн билим берүү системасында азыр талап кылынып жаткан төрт ыкманын өзү болуп чыгып жатат Эми менин окутуудагы таянып жаткан ыкмаларым:

- ✓ Коммуникациялык маалымат берүүчү технологиялар
- ✓ Жеке окуучуга багытталган технологиялар
- ✓ Долбоорлоп-изилдөө технологиясы
- ✓ Оюн коштолгон технологиялар

Булар азыр кеңири жайылтылган технологиялар болуп саналууда. Мунун жакшы жагы окуучуларга гана эмес, мугалимдин өзү да сайт ачып курстарда окуп, окутуп, билимин ар кыл тараптан тереңдетип алганы актуалдуу чыгып, кубандырарлык иш болду.

Бул төрт ыкманын биринчисинде, коммуникациялык маалымат берүүчү технологияда, мугалим да, окуучу да компьютер аркылуу окуп, өз алдынча слайд, видео, диаграмма, карта, чийме ж б иштерди түшүрүп, иллюстрацияларды кошуп, айтор , билимине кошумча пайдалуу жана кызыктуу маалыматтарды ала алат дегендик. Андан сырткары онлайн саякаттарды, көргөзмөлөрдү, конференция, семинарларды, консультацияларды уюшгуруп, өзү да катышып, билимин өркүндөтүү курстарынан да сабак ала алгандыгы жакшы. Курстун, чейректин, блоктун аягында тест аркылуу өзүнүн да, окуучунун да билимин текшерип, компьютерди толук өздөштүрүп алгандыгы андан да сонун саамалык. Бирок окуучу бул иштер менен алек болгон учурда ата-эне баланын алып жаткан сабагында зыянсыз маалыматтар, терс көрүнүшү чагылдырган элементтеринин болбогондугуна тыкыр көз салып туруусу керектигин да билгенибиз ашык эместир.

Экинчисинде, жеке окуучуга багытталган технологиясында, мугалим окуучуларын кандайдыр бир талап менен, критерий менен бөлүп , алардын жөндөмүнө карата ишин алып кете бергендиги менен айырмаланат. Мисалы, тарыхка же кайсыдыр бир сабакка өзгөчө кызыгып окуп, ал жөнүндө көп билгендер, музыкага же сүрөт тартууга шыктуу балдар, болбосо логикалык ой жүгүртүүлөрү тез калыптанган балдар болуп, же тескерисинче аялуу катмардагы балдар, өздөштүрө албаган балдар деген сыяктуу өз-өзүнчө иштелген мерчем-план менен багытталган ыкма.

Үчүнчүсүндө, долбоорлоп – изилдөө технологиясында, окуучунун анализ жүргүзүп аңдап билүү жөндөмүнө алып келиш үчүн, мугалим анын изденүүчүлүк сапатын, башка бирөөгө сый – урмат менен мамиле түзө билүүсүн, сын көз карашын калыптандыруу үчүн чыгармачыл аракетке багыттап окутат. Балдардын дүйнө таанымы кеңейип, анализ жасай алууга, жыйынтык чыгара билүүлөрүнө басым жасалат.

Ал эми төртүнчүсүндө, оюндун кошпоосу менен берилген технологияда, жагдайга жараша окуучу жон териси менен өзү оюнга катышып, ойноп, башка бирөөнүн ой – туюмун сезүүгө багытталган ыкма менен көндүмгө ээ болот десем болот.

Эми ушул ыкмаларды колдонуу менен кыргыз тилин, адабиятын окутуудагы кандай жолдорду таап, окуучулардын, мугалимдердин чеберчилигин арттырып, алардын көндүмдөрүн калыптандырса болот дегенге токтолмокчумун. Ушул төрт ыкмага төрт көндүм менен келсек болорун айтайын дейм.

Жогоруда айтылып кеткен Россиянын Пронавыки булагында берилген Төрт көндүм “Төрт К” деп аталат. Кыргыз тилинен текст менен ишпөө деген көнүгүүдө окуучунун турмушка болгон көз карашын ачык- айкын , элестүү , чыгармачылык менен анализдеп, сын

көз караш менен калыс, туура чечим чыгарып, жыйынтыгын сергектик менен талкуулап берсе болорун бөлүшүп отурам. Кийинки учурда окуу жайын бүтүп, кесипке ээ болуп, бирок жумушуна көзү жете албаган, турмуш курса тез эле ажырашып кеткен, оң чөнтөгүндөгү акчаны сол чөнтөгүнө же тескерисинче, сол чөнтөгүнөн оң чөнтөгүнө салганды билбеген, колуктусун, апасын, баласын бага албаган, философия, психологияны окуганы менен турмушта анын пайдасын таба албаган чыдамсыз, сабыры жок жаштар көбөйүп бара жатканын айтсам, бүгүнкү мектеп, жогорку окуу жайлары да баланы турмушка чыйрак, тың, сергек, көтөрүмдүү, жасалма мамилесиз кылып ийкемдүү даярдабай калганыбыз айдан ачык болуп калды десем болот. Ток этер жерин айтканда, кыргыз балдарын кыргызча турмушка кыргызча көндүрүп даярдабай калдык.

“Төрт Кнын биринчи Ксы - Коммуникативдүүлүк . Бул көндүм окуучунун адамгерчиликтүү, жөнөкөй, сабырдуу, ыймандуу, уяттуу болуп калыптанышын шарттаган көндүм жана ушул көндүмдөрдүн жардамы менен турмуштан татыктуу орун таап кете алуусуна багытталган аракет. Мисалы кээ бир окуучу, ата – эне, эл менен мамиле түзө албайт, кыялы корс же түнт келет. Ошонун негизинде адамгерчиликтүү мамиледен кур калып, ыңгайсыздыкка кептелип калышат..

Экинчи К - КОЛЛАБАЦИЯ делип аталат жана ал долбоор менен, изилдөө менен, бир максатты көздөгөн чакан топ менен же жамаат менен иштөөдөгү калыптанчу көндүм. Мында окуучу жыйынтык чыгара билуу менен алдына келген көйгөйдү, маселени, изилдөөнү чече билуусу каралат, суроолорго жооп издей алат.

Үчүнчү К- КРЕАТИВДҮҮЛҮК

деп аталат

Жашоого жаркын, ачык, жайдары көз менен оптимисттик маанайда мамиле кыла билүүгө калыптандырган көндүм. Кыйынчылыктарга тике карап, чөкпөй, бардык оор маселе убактылуу деп тушунуп, жашоого сергек кароону үйрөтчү көндүм.

Төртүнчү көндүм – критикалуулук, сын көз менен өзүн, өзгөнү таануу. Жаман-жакшыны ылгай билүү, жакшыга жакшы, жаманга начар баа берүү менен калыс, адил болууга үйрөтчү көндүм.

Эми ушул көндүмдөрдүн түйүнүн турмуштан алынган окуя, жагдай жөнүндө жазылган А.Аманкулованын “Айтууган” аттуу аңгемесин жогорку класстын окуучулары

менен иштеп көргөнүмдө бүгүнкү күндүн з мууну болгон балдардын берген жооптору ойлонтуп да, кубантып да, чоочутуп да жибергенин айткым келет. Ар бир тиешелүү жерлеринен тыным коюп, суроо узатканымда алардын талаш-тартышы, ой жүгүрткөндөрү, бири-биринин оюн сыйлап уккандыгы, күлкүлүү жоопторду бергендиги, мен ойлогондон да мыкты чыккан алардын жеткилең ою, акырында күтүлбөгөн ойдун жыйынтыгы баарыбыздын таң калып, “ушундай да болот” деген ой менен ынанып, аягына чыкканыбыз эсте калды. Демек, бүгүнкү окуучуга ушул сыяктуу көйгөйлүү жагдайлар турмушта кездешерин, ага төрт К нын ар биринде айтылгандай көтөрүмдүү бол, кабагыңды ачык карма, элдин пикирин да сыйла, калыс баа бер деген сыяктуу асыл ойлор менен тарбия берип, уядан учурушубуз керек дегенге токтолушубуз зарыл. Болбосо, теориялык билимдер дипломдо гана калып калгандай...

Ал эми азыр ошол сабактын пульсун кармап көрүш үчүн сиздер окуучу болуп, текст менен иштеп көрсөк...

Айтууган

А.Аманкулова Түн. Кыштактын четиндеги жалгыз тамдын жарыгы өчпөй турат. Базарбай кашпадан аттап өтүп, терезенин жанына келди. Акырын шыкалаады.

Үйдүн ичи уядай жылуу, таптаза. Жаш келин эңкейип машинеге бирдеме тигип отурат.

Жанындагы төшөктө 4-5 жашар бала уктап жатат. Терезе тырс-тырс кагылды. Келин селт этип чоочуп, башын көтөрүп терезе жакты карады. Ордунан жеңил туруп, жакын келди.

- Бул ким?

- Мен Базарбаймын, Айтууган. Эшикти ач, кеп бар эле...

- Жарыктык, күндуз эле келбейсизби.

1- Тыным

- Түнкүсүн келчу иш болуп калды.

- Үйдүн ичи. Базарбай кире бериштен өтүп, жер төшөккө коомай отурду. Келин дагы ун-сөзсүз сыңар тизелей орун алды. Бир пас жымжырттыктан кийин эркек сөз башпады:

- Ыраматылык күйөөң болгондо, түн катып босогоңо келет белем? “Кудай кылса кубарыңдын акысы жок”. Сен жашыңда жалгыз калып, тагдырга таарынып, туңгуюкта жүрөсүң. Мен болсо бала жытына зар болуп, бул өмүрдө как баш болуп өтөрүмдү сезип турам. Артымда туяк калбачудай. Кудайга зарым жетпеди. Менин мында жалдырап келгенимди шоктук деп түшүнө көрбө. Кылайчанын абалы күндөн күнгө начарлап баратат. “Эки бакыр, бир тукур бололу”, армандуу азаптан мени куткара көрсөң экен деп келдим.

Келинден үн чыкпады. Бир топко тунжурай отурушту. Эркек дагы да көшөрүп жооп күттү.

Жер карап, ойлуу отурган келинди карап, бир кызарып, бир бозорду. Чыдабай кетти:

- Кулак сенде, Айтууган... Аял оор ушкүрүп, тик карай албай, нес боло:

- Сизди түшүндүм аке... Сиз дагы мени түшүнөт деп ойлойм. Бирок сиздин аялыңыз тирүү турат го? Менин эрим жок болгону менен ага-туугандар тегеректеп турушат го? Элдин көзү көрөгөч, бети карабет атка кондурушат го, аке?

- Менин тагдырым меники, элдики эмес. Элдин көзүнө чалдыкпай коёбуз. Аялымдын абалы оор. Эми... дароо эле нике кыйдырам. Шагымды сындырба, Айтууган...

- Тагдырым ансыз деле тайкы эле...

2-тыным

- Тирүү туруп ушу мен сени кантип кор кылайын.

- Эри жок деп эл оозуна алынып, ар кимден укпаганды угуп, терезе черткендерден тажадым. Эми тагдырымды сизге тапшыргандан башка менде арга жок менде...

Базарбайдын жүзү жайнап, карбаластап кетти:

- Акылыңдан айланайын Айтууган. Ушинтип көңүлүмдү көтөрүп, жашоодон үмүтүмдү узөөрдө жандандырып жалгап койчу. Жашоодон тажап кеттим...

Бул учурда Базарбайдын оорулуу аялы сыртка чыга албай, тердеп-тепчип кыйналып жаткан. Уй бадага кетер маалда, эшик шарактап Базарбай шашып-бушуп кирип келди.

- Эмне болду, Калыйча, эмне кылайын?

- Тышка чыга албай жатам... Калыйчанын көзүнөн жаш тегеренип кетти. Базарбай ушул күндөн баштап өзгөрдү. Эртеден-кечке үй жумушу менен алек болуп шайдоот. Аялынын кирпичине чаң жугузбай, тамагын таптап берип, дары-дармектерине тыйын-тыпырын аябайт. Мал-жанын тейлеп, Каличанын төшөгүн жумшактап жаткырып кам көрөт. Бирок анын түн бир оокумунда келип жүргөнүн көрүп-билип турган Калыйча ого бетер чүнчүп басынып, оорудан да аны сар-санаа жеп койду.

3-тыным.

Арадан жылып, билинип-билинбей бир топ заман өттү. Адатынча Айтууганга келген Базарбай кудайдан зарлап тилеген жакшылыктын жышаанын сезип, бир чети аны аяп:

- Аз калды, чыда. Калыйча тура албай калды. Кыркын берээри менен нике кыям. Сени жер каратпайм.

- Эл билип калса, мен эмне болом?

- Өлгөндүн үстүнө көмгөн кылба, садага. Калыйча чынып калат го. Ооруп жаткан байкуш тиги дүйнөгө деле ыраазы болуп кетсин. Бир аз чыдап тур.

Таң атпай бада чогулган жерде айылдагы аялдар чогулуп калышканын көрдү Айтууган. Ал дагы уюн айдап келди. Алардын ызы-чуу болуп чурулдап жаткан сөздөрүнүн арасынан:

- Базарбай каза болуптур, шордуу, - Ок, кокуй Калыйча десең! Деп Айтууган бакырып жибере жаздады! Базарбай таңга жуук эле меникинен аман-эсен кеткен! Бул сөздү ичинен имере айтып, жутуп алды. Аялдар ар нерсени айтып ызы-чуу болуп жатышты:

- Таңга жуук эшигинин алдына жыгылып калыптыр. Ошол бойдон турбаптыр. Калыйчанын көргөн күнү эмне болот эми?

- Өлгөндүн өз шору. Базарбай көз көрүнөө Калыйчанын ажалына кетиптир. Эми көрөсүңөр аялы айыгат.

Мунун баарын угуп турган Айтууган жанын коёрго жер таппай, башы айлангөчөк болуп, үйүн көздөй бет алды. Анын артынан айтылган аялдардын суук сөздөрү, эки эркектин башын жутту, уятсыз деген сыяктуу ачуу кептери далайга угулуп жатты...

4-тыным

Өлбөгөн жанга кайра айланып жаз келди. Базарбай былтыр жазда жашарып, делөөрүп чыкты эле, быйылкы жазда жесири кара ашын берип, акыркы милдетинен кутулду. Ашында кара кийип, белин бууп, чачын жайып, кара шалыны жамынып кошок кошуп жатты. Төркүндөрдү келип карасын алып, ак көйнөк кийгизип, ак жоолук салышты.

Ошондон көп өтпөй Калыйча эринин бак-шактуу байманалуу тамтарагын Айтууганды чакыртып, Базарбайдын керээзине мурас болсун деп, келинге өткөрүп берди дагы, коңшу айылдагы орун-очоктуу бирөөгө эрге тийип кетти...

Демек, текст менен ишгөө аркылуу бүгүнкү жашоодо абдан керек болгон адам факторун даярдоо, биринчи авансенада болушу керектигине кайрылдык. Себеби дүйнөлөшүү, санариптештирүү, техниканын өсүп-өнүүсү аркылуу кабат-кабат үйлөрдө жашап, бири-бирине кайдигер, виртуалдык достор, жылуу мамиле, психологго муктаж элдер жашоо, башкача өзгөрүүдө... Санариптештирүүнүн негизги талабы мугалим бара-бара

жоюлуп робот окутуп, акылдуу окуучу чыкканы менен адамгерчилик, жылуулук, боорукерлик мээримдүүлүк сыяктуу асыл сапаттардан ажырап калганыбызда акылдуулугубуздан эмне пайда?!

Ал эми адабиятты окутууда да көйгөйлүү темаларды ачып берүүдө мисалы, “Жаңыл Мырзанын эркек мүнөздүү болушу эмнеге алып келди?”, “Манас мифи, чындыкпы”, “1920 – 2020 –жылдар аралыгындагы кыргыз адабиятынын өсүү жолу”, “К. Тыныстанов террорчубу?”, “А.С.Пушкиндин “Алтын балык” жөнүндөгү жомогундагы кемпир – чал кыргыз болуп калганда кандай болот эле?”, деген сыяктуу амбициялуу суроолорду берүү менен, жанагы төрт К көндүмүн колдонуп өтүүдө, жаңы көз менен карап талдаган балдардын көзүн көрүү – чоң үмүттү пайда кыларын туюп турам. Баарынан кызыгы, батышчыл окуулардын билим берүүбүзгө байма-бай аралашып кирип калып жаткандыгы, сак болуубуз керек, улут уңгусуна балта чаппайлы деген ойго жетелейт.

Колдонулган адабияттар:

1. А.Аманкулованын аңгемеси.
2. Интернеттен алынган булактар (ПРОНАВИКИ).
3. Сүрөттөр Google.wikipediya сайтынан алынды.

УДК:82.09 (575.2) (04)

Текешова М. Б.

Ж. Баласагын атындагы КУУ

Текешова М. Б.

КНУ им.Ж.Баласагына

Tekeshova M. B.

KNU J.Balasagyn

“ЖААБАРСТЫН” МИФОПОЭТИКАЛЫК ТАБИЯТЫ: УЛУТТУК МҮНӨЗДҮН СИМВОЛУ КАТАРЫНДА МИФОПОЭТИЧЕСКАЯ ПРИРОДА «ЖААБАРСА»: КАК СИМВОЛ НАЦИОНАЛЬНОГО ХАРАКТЕРА MYTHORPOETIC NATURE OF “ZHAABARS” AS A SYMBOL OF NATIONAL CHARACTER

Аннотация: Ч.Айтматовдун “Тоолор кулаганда” (“Түбөлүк колукту”) романы кыргыз фольклору, анын ичинде “Манас” эпосу менен үндөштүктөргө бай. Баш каарман Жаабарстын мифопоэтикалык табияты – кыргыз элинин мүнөзү, дүйнө таанымы менен айкалыштырылып берилген. Романда улуттук мүнөздүн өзгөчөлүгү, көөнөрбөс руханий баалуулуктар, кыргыз маданиятынын түп башаттарына таянган мифологиялык көркөм дүйнө чебер иштелген.

Аннотация: “Когда падают горы” (“Вечная невеста”) имеет множество аналогий с фольклором кыргызского народа а также эпосом “Манас”. Мифопоэтическая природа одного из главных героев романа Жаабарса рассматривается в переплетении кыргызским национальным характером, мировосприятием. В романе искусно проработан мифологический художественный мир основанной на истоки кыргызской культуры, многовековых духовных ценностях и на особенностях национального характера.